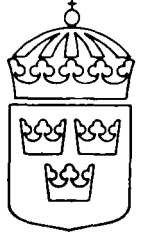

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 0284-1967

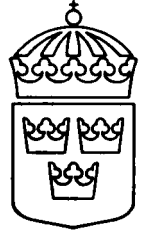
Utgiven av Utrikesdepartementet

SÖ 1994: 39

Del 1

Avtal mellan EFTA-staterna och Polen

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 0284-1967

Utgiven av Utrikesdepartementet

SÖ 1994: 39

Nr 39

Avtal mellan EFTA-staterna och Polen Genève den 10 december 1992

Regeringen beslutade den 26 november 1992 att underteckna avtalet. Den 30 september 1993 beslutade regeringen att ratificera avtalet. Ratifikationsinstrumentet deponerades i Stockholm den 30 september 1993.

Avtalet trädde i kraft den 1 september 1994.

Avtalet tillämpades provisoriskt från den 15 november 1993.

Riksdagsbehandling: Prop. 1992/93:146, bet. 1992/93:UU18, rskr. 1992/93:165.

SFS 1993:1105.

Publiceras i gällande lydelse efter att parterna överenskommit om ändringar i bilaga V i den ursprungliga texten. Regeringsbeslutet togs den 1 juli 1993 om godkännande av ändringarna och rättelseprotokoll upprättades den 15 juli 1993.

Agreement between the EFTA States and Poland**1. Avtal mellan EFTA-staterna och Polen****PREAMBLE**

The Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Principality of Liechtenstein, the Kingdom of Norway, the Kingdom of Sweden, the Swiss Confederation (hereinafter called the EFTA States)

and

the Republic of Poland (hereinafter called Poland),

Recalling their intention to participate actively in the process of economic integration in Europe and expressing their readiness to cooperate in seeking ways and means to strengthen this multilateral process,

Having regard to the Declaration signed by the EFTA States and Poland in Gothenburg in June 1990,

Recalling their firm commitment to the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe, the Charter of Paris for a new Europe, and in particular the principles contained in the final document of the CSCE Bonn Conference on Economic Co-operation in Europe,

Firmly convinced that this Free Trade Agreement, together with agreements of the States Parties to this Agreement with the European Communities, will foster the creation of an enlarged and harmonious free trade area within Europe, thus constituting an important contribution to European integration,

Bearing in mind the economic and social disparities between the EFTA States and Poland and thus recognizing that the objectives of this Agreement should be reached through its appropriate provisions,

Resolved to this end to eliminate progressively the obstacles to substantially all their trade, in accordance with the General Agreement on Tariffs and Trade,

Declaring their readiness to examine the possibility of developing and deepening their relations in order to extend them to fields not covered by this Agreement,

Considering that no provision of this Agreement may be interpreted as exempting the Sta-

Ingress

Republiken Finland, Republiken Island, Furstendömet Liechtenstein, Konungariket Norge, Schweiziska Edsförbundet, Konungariket Sverige, Republiken Österrike å ena sidan (nedan kallade EFTA-staterna)

och

Republiken Polen å andra sidan (nedan kallad Polen),

som bekräftar sin avsikt att aktivt delta i den europeiska ekonomiska integrationsprocessen och som förklarar sig beredda att samarbeta när det gäller att söka vägar att stärka denna multilaterala process,

som beaktar den deklaration som under-tecknades av EFTA-staterna och Polen i Göteborg i juni 1990,

som erinrar om sina fasta åtaganden i förhållande till slutakten från Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa, Parisstadgan om ett nytt Europa och särskilt de principer som återfinns i slutdokumentet från ESK-konferensen i Bonn om ekonomiskt samarbete i Europa,

som är fast övertygade om att detta frihandelsavtal, tillsammans med avtalen som de avtalslutande parterna ingått med Europeiska gemenskaperna, skall gynna uppkomsten av ett utvidgat och harmoniskt frihandelsområde inom Europa och därmed utgöra ett viktigt bidrag till den europeiska integrationen,

som är medvetna om de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan EFTA-staterna och Polen och följaktligen erkänner att detta avtals syften bör uppnås genom lämpliga bestämmelser härför,

som har föresatt sig att i detta syfte stegvis avskaffa hindren för i stort sett all sin handel i enlighet med bestämmelserna i Allmänna tull- och handelsavtalet,

som förklarar sig beredda att, i ljuset av alla relevanta faktorer, undersöka möjligheten att utveckla och fördjupa sina förbindelser i avsikt att utsträcka dem till områden som inte täcks av detta avtal,

som beaktar att ingen bestämmelse i detta avtal får tolkas så att de avtalslutande sta-

¹ Översättning i enlighet med den i prop. 1992/93:146 intagna texten.

tes Parties to this Agreement from their obligations under other international agreements, especially the General Agreement on Tariffs and Trade,

HAVE DECIDED, in pursuit of the above, to conclude this Agreement:

Article 1

Objectives

1. The EFTA States and Poland, taking into account the need of Poland to ensure the accelerated development of its economy, shall gradually establish, during a transitional period ending on 31 December 2001, a free trade area in accordance with the provisions of this Agreement.

2. The objectives of this Agreement, which is based on trade relations between market economies, are:

(a) to promote, through the expansion of reciprocal trade, the harmonious development of the economic relations between the EFTA States and Poland and thus to foster in the EFTA States and in Poland the advance of economic activity, the improvement of living and employment conditions, and increased productivity and financial stability;

(b) to provide fair conditions of competition for trade between the States Parties to this Agreement;

(c) to contribute in this way, by the removal of barriers to trade, to European economic integration and harmonious development and expansion of world trade.

Article 2

Scope

The Agreement shall apply:

(a) to products falling within Chapters 25 to 97 of the Harmonized Commodity Description and Coding System, excluding the products listed in Annex I;

(b) to products specified in Protocol A, with due regard to the arrangements provided for in that Protocol;

(c) to fish and other marine products as provided for in Annex II; originating in an EFTA State or Poland.

terna befrias från sina förpliktelser enligt andra internationella avtal, särskilt Allmänna tull- och handelsavtalet,

HAR BESLUTAT att med hänsyn till ovanstående ingå detta avtal.

Artikel 1

Avtalets syften

1. EFTA-staterna och Polen, som tar hänsyn till Polens behov att säkerställa en allt snabbare utveckling av sin ekonomi, skall under en övergångsperiod fram till den 31 december 2001 gradvis upprätta ett frihandelsområde i enlighet med bestämmelserna i detta avtal.

2. Detta avtal, som är baserat på handelsförbindelserna mellan marknadsekonomier, syftar till

a) att genom utvidgning av den ömsesidiga handeln främja en harmonisk utveckling av de ekonomiska förbindelserna mellan EFTA-staterna och Polen och att därigenom i EFTA-staterna och i Polen främja ökad ekonomisk aktivitet, förbättrade levnads- och anställningsvillkor samt ökad produktivitet och ekonomisk stabilitet,

b) att säkerställa rättvisa konkurrensvillkor i handeln mellan de avtalsslutande staterna,

c) att sålunda, genom avveckling av handelshindren, bidra till ekonomisk integration i Europa och till en harmonisk utveckling och utvidgning av världshandeln.

Artikel 2

Avtalets varuomfattning

Detta avtal skall tillämpas på

a) varor hänförliga till kapitel 25-97 i systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering, med undantag för varor i bilaga I,

b) varor upptagna i protokoll A, med beaktande av de arrangemang som framgår därav,

c) fisk och andra marina produkter såsom framgår av bilaga II, med ursprung i en EFTA-stat eller i Polen.

Article 3

Rules of origin and co-operation in customs administration

1. Protocol B lays down the rules of origin and methods of administrative co-operation.

2. The States Parties to this Agreement shall take appropriate measures, including regular reviews by the Joint Committee and arrangements for administrative co-operation, to ensure that the provisions of Articles 4 to 9, 14 and 23 of the Agreement and Protocol B are effectively and harmoniously applied, and to reduce, as far as possible, the formalities imposed on trade, and to achieve mutually satisfactory solutions to any difficulties arising out of the operation of those provisions.

Article 4

Customs duties on imports and charges having equivalent effect

1. No new customs duty on imports or charge having equivalent effect shall be introduced in trade between the EFTA States and Poland.

2. Upon the date of entry into force of this Agreement, the EFTA States shall abolish all customs duties on imports and any charges having equivalent effect for products originating in Poland, except for products specified in Annex III for which customs duties on imports and charges having equivalent effect shall be progressively abolished in accordance with the provisions laid down in that Annex.

3. For products originating in an EFTA State, Poland shall progressively abolish in five equal annual steps starting on 1 January 1995 all customs duties on imports and any charges having equivalent effect, except for products specified in Annex IV for which customs duties and charges having equivalent effect shall be abolished on the date of entry into force of this Agreement and for products specified in Annex V for which customs duties and charges having equivalent effect shall be progressively abolished in accordance with the timetable laid down in that Annex.

Artikel 3

Ursprungsregler och tulladministrativt samarbete

1. Protokoll B fastställer ursprungsreglerna och former för administrativt samarbete.

2. De avtalslutande staterna skall vidta lämpliga åtgärder, inbegripet regelbunden granskning av Gemensamma kommittén och arrangemang rörande administrativt samarbete, för att garantera att bestämmelserna i artiklarna 4-9, 14 och 23 i avtalet samt protokoll B tillämpas på ett effektivt och harmoniskt sätt och för att så långt möjligt reducera de formaliteter som åläggs handeln och nå ömsesidigt tillfredsställande lösningar på de svårigheter som kan uppstå när dessa bestämmelser tillämpas.

Artikel 4

Importtullar och avgifter med motsvarande verkan

1. Ingen ny importtull eller avgift med motsvarande verkan skall införas i handeln mellan EFTA-staterna och Polen.

2. Då detta avtal träder i kraft, skall EFTA-staterna avveckla alla importtullar och avgifter med motsvarande verkan på varor med ursprung i Polen, med undantag av varor som närmare anges i bilaga III, för vilka importtullar och avgifter med motsvarande verkan skall gradvis avvecklas enligt bestämmelserna i bilagan.

3. För varor med ursprung i en EFTA-stat, skall Polen i fem lika årliga steg med början den 1 januari 1995 avveckla alla importtullar och avgifter med motsvarande verkan, med undantag för varor specificerade i bilaga IV för vilka tullar och avgifter med motsvarande verkan skall avvecklas vid detta avtals ikraftträdande och för varor specificerade i bilaga V för vilka tullar och avgifter med motsvarande verkan stegvis skall avvecklas i enlighet med den tidtabell som fastlagts i bilagan.

Article 5

Basic duties

1. For each product the basic duty to which the successive reductions set out in this Agreement are to be applied shall be the Most Favoured Nation rate of duty applicable on 29 February 1992.

2. If, after the entry into force of this Agreement, any tariff reduction is applied on an erga omnes basis, in particular reductions resulting from the tariff agreement concluded as a result of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations, such reduced duties, shall replace the basic duties referred to in paragraph 1 as from the date when such reductions are applied.

3. The reduced duties calculated in accordance with Article 4 shall be applied rounded to the first decimal place or, in case of specific duties, to the second decimal place.

Article 6

Customs duties of a fiscal nature

1. The provisions of paragraphs 1 to 3 of Article 4 shall also apply to customs duties of a fiscal nature, except as provided for in Protocol C.

2. The States Parties to this Agreement may replace a customs duty of a fiscal nature or the fiscal element of a customs duty by an internal tax.

Article 7

Customs duties on exports and charges having equivalent effect

1. No new customs duty on exports or charge having equivalent effect shall be introduced in trade between the EFTA States and Poland.

2. The EFTA States shall abolish on the entry into force of the Agreement any customs duties on exports and any charges having equivalent effect, except as provided for in Annex VI.

Artikel 5

Bastullar

1. För varje vara skall den bastull, på vilken de successiva tullsänkningar som anges i detta avtal skall tillämpas vara den mest gynnad nationstull som är tillämplig den 29 februari 1992.

2. Om tullsänkningar genomförs på en erga omnes-grund efter det att detta avtal har trätt i kraft, särskilt tullsänkningar som följer av det tullavtal som slutits till följd av Uruguayrundan för multilaterala handelsförhandlingar, skall sådana sänkta tullar ersätta de bastullar som avses i punkt 1 från och med den dag när sådana sänkningar genomförs.

3. De sänkta tullar som beräknats enligt artikel 4 skall tillämpas avrundade till den första decimalen eller, då det rör sig om specifika tullar, till den andra decimalen.

Artikel 6

Fiskala tullar

1. Bestämmelserna i artikel 4, punkterna 1–3, i skall även tillämpas på tullar av fiskal karaktär, med undantag för vad som framgår av protokoll C.

2. De avtalslutande staterna får ersätta en tull av fiskal karaktär eller det fiskala elementet i en tull med en intern avgift.

Artikel 7

Exporttullar och avgifter med motsvarande verkan

1. Inga nya exporttullar eller avgifter med motsvarande verkan skall införas i handeln mellan EFTA-staterna och Polen.

2. EFTA-staterna skall, när avtalet träder i kraft, avveckla exporttullar och avgifter med motsvarande verkan, med undantag av de som föreskrivs i bilaga VI.

3. Poland shall progressively abolish any customs duties on exports and any charges having equivalent effect. Such duties and charges shall be eliminated at the latest on 1 January 1997.

Article 8

Quantitative restrictions on imports and measures having equivalent effect

1. No new quantitative restriction on imports or measures having equivalent effect shall be introduced in trade between the EFTA States and Poland.

2. Quantitative restrictions and measures having equivalent effect on imports into the EFTA States shall be abolished on the date of entry into force of the Agreement, except as provided for in Annex VII.

3. Quantitative restrictions and measures having equivalent effect on imports into Poland of products originating in the EFTA States shall be abolished in accordance with the provisions and the timetable laid down in Annex VIII.

Article 9

Quantitative restrictions on exports and measures having equivalent effect

1. No new quantitative restriction on exports or measures having equivalent effect shall be introduced in trade between the EFTA States and Poland.

2. Quantitative restrictions on exports from the EFTA States and measures having equivalent effect shall be abolished on the date of entry into force of the Agreement, except as provided for in Annex IX.

3. Quantitative restrictions on exports from Poland and measures having equivalent effect shall be abolished on the date of entry into force of the Agreement, except as provided for in Annex X.

3. Polen skall efterhand i ökande utsträckning avskaffa alla förekommande exporttullar och avgifter med motsvarande verkan. Sådana tullar och avgifter skall vara avlägsnade senast den 1 januari 1997.

Artikel 8

Kvantitativa restriktioner på import och åtgärder med motsvarande verkan

1. Ingen ny kvantitativ importrestriktion eller åtgärd med motsvarande verkan skall införas i handeln mellan EFTA-staterna och Polen.

2. Kvantitativa restriktioner och åtgärder med motsvarande verkan på import till EFTA-staterna skall avvecklas när avtalet träder i kraft, med undantag av det som föreskrivs i bilaga VII.

3. Kvantitativa restriktioner och åtgärder med motsvarande verkan på import till Polen av produkter med ursprung i EFTA-staterna skall avvecklas i enlighet med bestämmelserna och tidtabellen i bilaga VIII.

Artikel 9

Kvantitativa restriktioner på export och åtgärder med motsvarande verkan

1. Ingen ny kvantitativ exportrestriktion eller åtgärd med motsvarande verkan skall införas i handeln mellan EFTA-staterna och Polen.

2. Kvantitativa restriktioner på export från EFTA-staterna och åtgärder med motsvarande verkan skall avvecklas den dag då avtalet träder i kraft, med undantag av det som föreskrivs i bilaga IX.

3. Kvantitativa restriktioner på export från Polen och åtgärder med motsvarande verkan skall avvecklas den dag då avtalet träder i kraft, med undantag av det som föreskrivs i bilaga X.

Article 10

General exceptions

This Agreement shall not preclude prohibitions or restrictions on imports, exports or goods in transit justified on grounds of public morality, public policy or public security, the protection of health and life of humans, animals or plants and the environment; the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value; the protection of intellectual property; or rules relating to gold or silver. Such prohibitions or restrictions shall not, however, constitute a means of arbitrary discrimination or a disguised restriction on trade between the States Parties to this Agreement.

Article 11

State monopolies

1. The States Parties to this Agreement shall ensure that any state monopoly of a commercial character be adjusted, subject to the provisions laid down in Protocol D, so that no discrimination regarding the conditions under which goods are procured and marketed will exist between nationals of the EFTA States and of Poland.

2. The provisions of this Article shall apply to any body through which the competent authorities of the States Parties to this Agreement, in law or in fact, either directly or indirectly supervise, determine or appreciably influence imports or exports between the States Parties to this Agreement. These provisions shall likewise apply to monopolies delegated by the State to others.

Article 12

Information procedure on draft technical regulations

1. The EFTA States and Poland shall notify each other at the earliest practicable stage and in accordance with the provisions laid down in Annex XI, of draft technical regulations and draft amendments thereto, which they intend to issue.

Artikel 10

Allmänna undantag

Detta avtal skall inte hindra sådana förbud eller restriktioner för import, export eller transporter som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att skydda växter och miljön, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde, immateriell äganderätt, eller som hänför sig till föreskrifter rörande guld och silver. Sådana förbud eller restriktioner skall dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan de avtalsslutande staterna.

Artikel 11

Statliga monopol

1. De avtalsslutande staterna skall säkerställa att varje förekommande statligt handelsmonopol, med iakttagande av bestämmelserna i protokoll D, anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på villkoren för inköp och marknadsföring av varor skall föreligga mellan medborgare i EFTA-staterna och i Polen.

2. Bestämmelserna i denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket de avtalsslutande staternas berörda myndigheter, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan de avtalsslutande parterna. Dessa bestämmelser skall även tillämpas på monopol med statlig koncession.

Artikel 12

Informationsförfarande avseende förslag till tekniska föreskrifter

1. EFTA-staterna och Polen skall underätta varandra, på tidigast möjliga stadium och i enlighet med bestämmelserna i bilaga XI, om förslag till tekniska föreskrifter och ändringar i dessa som de avser utfärda.

SÖ 1994: 39

2. The States Parties to this Agreement shall endeavour to implement this procedure within two years from the entry into force of the Agreement. If this does not turn out to be fully possible, the Joint Committee shall prolong this period.

Article 13

Trade in agricultural products

1. The States Parties to this Agreement declare their readiness to foster, in so far as their agricultural policies allow, harmonious development of trade in agricultural products, taking into account its high importance for Poland's economy.

2. In pursuance of this objective each individual EFTA State and Poland have concluded a bilateral arrangement providing for measures to facilitate trade in agricultural products.

3. The States Parties to this Agreement shall apply their regulations in veterinary, plant health and health matters in a non-discriminatory way and shall not introduce any new measures that have the effect on unduly obstructing trade.

Article 14

Internal taxation

1. The States Parties to this Agreement shall refrain from any measure or practice of an internal fiscal nature establishing, whether directly or indirectly, discrimination between the products originating in an EFTA State and like products originating in Poland.

2. Products exported to the territory of one of the States Parties to this Agreement may not benefit from repayment of internal taxation in excess of the amount of direct or indirect taxation imposed on them.

Article 15

Payments

1. Payments relating to trade in goods between an EFTA State and Poland and the trans-

2. De avtalsslutande staterna skall sträva efter att verkställa detta förfarande inom två år från avtalets ikraftträdande. Om detta inte visar sig helt möjligt skall Gemensamma kommittén förlänga denna period.

Artikel 13

Handeln med jordbruksvaror

1. De avtalsslutande staterna förklarar sig beredda att, under hänsynstagande till sin jordbrukspolitik, främja en harmonisk utveckling av handeln med jordbruksvaror, med beaktande av dess stora betydelse för Polens ekonomi.

2. För att förverkliga detta syfte har varje enskild EFTA-stat och Polen ingått en bilateral överenskommelse om åtgärder för att underlätta handeln med jordbruksvaror.

3. De avtalsslutande staterna skall tillämpa sina veterinära, fyto-sanitära och sanitära bestämmelser på ett icke-diskriminerande sätt och skall inte vidta nya åtgärder som leder till att handeln otillbörligt hindras.

Artikel 14

Intern beskattning

1. De avtalsslutande staterna skall inte vidta någon åtgärd eller tillämpa något förfarande av intern fiskal natur, som direkt eller indirekt innebär diskriminering mellan varor med ursprung i en EFTA-stat och motsvarande varor med ursprung i Polen.

2. Varor som exporteras till en avtalsslutande stats område får inte åtnjuta restitution av intern beskattning med högre belopp än det som svarar mot den beskattning som direkt eller indirekt lagts på dem.

Artikel 15

Betalningar

1. Betalningar som hänför sig till handeln mellan en EFTA-stat och Polen samt överfö-

fer of such payments to the territory of the State Party to this Agreement where the creditor resides shall be free from any restrictions.

2. The States Parties to this Agreement shall refrain from any exchange or administrative restrictions on the grant, repayment or acceptance of short and medium-term credits covering commercial transactions in which a resident participates.

3. Until a full convertibility of the Polish currency in the meaning of Article VIII of the Agreement of the International Monetary Fund is introduced, Poland reserves the right to apply exchange restrictions connected with the granting or taking up of short and medium-term credits to the extent permitted according to Poland's status under the IMF, provided that these restrictions are applied in a non-discriminatory manner as regards the origin of the products and that they are not applied only to specific products of kind of products.

Article 16

Public procurement

1. The States Parties to this Agreement consider the effective liberalization of their respective public procurement markets as a desirable and important objective of this Agreement.

2. As of the entry into force of this Agreement, the EFTA States shall grant Polish companies access to contract award procedures on their respective public procurement markets according to the Agreement on Government Procurement of 12 April 1979, as amended by a Protocol of Amendments of 2 February 1987, negotiated under the auspices of the General Agreement on Tariffs and Trade. Poland shall, taking into account the restructuring and development process of its economy, gra-

ring av sådana betalningar till den avtalslutande stats område där borgenären har sin hemvist skall inte vara underkastade restriktioner.

2. De avtalslutande staterna skall inte tillämpa några valutarestriktioner eller restriktioner av administrativ art när det gäller att bevilja, återbetala eller acceptera kort- och medelfristiga krediter som hänför sig till kommersiella transaktioner, vari en person med hemvist inom en avtalslutande stats område deltar.

3. Fram till dess att full konvertibilitet enligt Internationella valutafondens (IMF) stadga, artikel VIII, införs för den polska valutan, förbehåller sig Polen rätten att tillämpa valuta-restriktioner i samband med beviljande eller upptagande av kort- och medelfristiga krediter i den utsträckning som är tillåten enligt Polens status i IMF, under förutsättning att dessa restriktioner tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt vad beträffar produkternas ursprung samt att de inte tillämpas endast i förhållande till särskilda produkter eller slag av produkter.

Artikel 16

Offentlig upphandling

1. De avtalslutande staterna betraktar en effektiv liberalisering av sina respektive marknader för offentlig upphandling som ett önskvärt och viktigt mål för detta avtal.

2. EFTA-staterna skall, när detta avtal träder i kraft, ge polska företag tillträde till upphandlingsförfaranden på sina respektive marknader för offentlig upphandling enligt den överenskommelse om statlig upphandling av den 12 april 1979, i ändrad lydelse enligt ett ändringsprotokoll av den 2 februari 1987 som framförhandlats inom ramen för Allmänna tull- och handelsavtalet. Polen skall, med hänsyn till omstruktureringen och utvecklingen av sin ekonomi, stegvis säkerställa att företag

dually ensure that companies from the EFTA States have access on the same principles to contract award procedures on its public procurement market.

3. As soon as possible after the entry into force of the Agreement, the States Parties to this Agreement shall progressively develop and adjust the rules, conditions and practices governing the participation in public procurement contracts, so as to ensure free access and transparency, and that there is no discrimination between potential suppliers from the States Parties to this Agreement. After a period of decreasing asymmetry in favour of Poland in their relations, a full balance of rights and obligations between the States Parties to this Agreement shall be established not later than at the end of the transitional period.

4. The Joint Committee shall recommend or agree, as appropriate, the practical modalities for this development including, inter alia, scope, timetable and rules to be applied, and designation of entities awarding public procurement contracts, that is public authorities, public undertakings and private undertakings which have been granted special or exclusive rights.

5. The States Parties concerned shall endeavour to accede to the relevant Agreements negotiated under the auspices of the General Agreement on Tariffs and Trade.

Article 17

Protection of international property

1. The States Parties to this Agreement shall grant and ensure non-discriminatory protection of intellectual property rights, including measures for the grant and enforcement of such rights. The protection shall be gradually improved and, before 31 December 1996, shall be of a level similar to that prevailing in the area of the States Parties to this Agreement.

från EFTA-staterna får tillträde enligt samma principer till upphandlingsförfaranden på dess marknad för offentlig upphandling.

3. Snarast möjligt efter det att avtalet har trätt i kraft skall de avtalslutande staterna stegvis utveckla och anpassa reglerna, villkoren och förfarandena för deltagande i upphandlingar, så att fritt tillträde och öppenhet säkerställs och så att det inte förekommer någon diskriminering mellan möjliga leverantörer från de avtalslutande staterna. Efter en period av minskande asymmetri till Polens fördel i deras förbindelser skall full balans mellan rättigheter och skyldigheter mellan de avtalslutande staterna uppnås senast vid utgången av övergångsperioden.

4. Gemensamma kommittén skall, när så är lämpligt, rekommendera eller besluta om de praktiska åtgärderna för denna utveckling, däri inbegripet bl. a. omfattning, tidsplan och de regler som skall tillämpas samt angivande av de enheter som prövar anbud rörande offentliga upphandlingskontrakt, vilket innefattar upphandlingar av offentliga myndigheter, offentliga företag samt privata företag som erhållit särskilda eller exklusiva rättigheter.

5. Berörda avtalslutande parter skall sträva efter att ansluta sig till relevanta avtal som framförhandlats inom ramen för Allmänna tull- och handelsavtalet.

Artikel 17

Skydd för immateriell äganderätt

1. De avtalslutande staterna skall ge och säkerställa ett icke-diskriminerande skydd för de rättigheter som hör till den immateriella äganderätten, inbegripet åtgärder för beviljande och hävdande av sådana rättigheter. Skyddet skall stegvis förbättras och skall före den 31 december 1996 vara på en nivå som motsvarar nivån i de avtalslutande staternas områden.

2. The States Parties to this Agreement agree to comply before 31 December 1996 with the substantive standards of the multilateral agreements which are specified in Annex XII; they shall make best endeavours to adhere to them as well as to other multilateral agreements facilitating co-operation in the field of intellectual property rights, reserving the sovereign right of the States Parties to this Agreement to decide on it.

3. For the purpose of this Agreement, "intellectual property protection" includes in particular protection of copyright, comprising computer programmes and databases, and neighbouring rights, trademarks, geographical indications, industrial designs, patents, topographies of integrated circuits, as well as undisclosed information on know-how.

4. (a) The States Parties to this Agreement shall not grant treatment less favourable to nationals of each other in the field of intellectual property than that accorded to nationals of any other country. Any advantage, favour, privilege or immunity deriving from:

- (i) bilateral agreements in force for a State Party to this Agreement at the entry into force of this Agreement as notified to the other States Parties by 1 January 1994,
- (ii) existing and future multilateral agreements, including regional agreements on economic integration to which not all of the States Parties to this Agreement are Parties, may be exempted from this obligation, provided that it does not constitute an arbitrary or unjustifiable discrimination of nationals of the other States Parties.

(b) Two or more States Parties to this Agreement may conclude further agreements exceeding the requirements of this Agreement, provided that such agreements shall be open to all other States Parties to this Agreement on terms equivalent to those under the agreements and that they shall be ready to enter into good faith negotiations to this end.

2. De avtalsslutande staterna är överens om att uppfylla de materiella bestämmelserna i de multilaterala överenskommelserna som anges i bilaga XII före den 31 december 1996. De skall i möjligaste mån ansluta sig till dessa överenskommelser liksom till andra multilaterala överenskommelser som underlättar samarbetet inom området för den immateriella äganderätten, med förbehåll åt de avtalsslutande parternas oinskränkta rätt att fatta beslut härom.

3. För detta avtals syfte skall "skydd för immateriell äganderätt" i synnerhet inbegripa skydd för upphovsrätt, innefattande datorprogram, databaser och närstående rättigheter, varumärken, geografiska ursprungsbetäckningar, mönster, patent, kretsmönster i halvledarprodukter samt skydd för företagshemligheter.

4. (a) De avtalsslutande staterna skall, inom området för immateriell äganderätt, inte ge en mindre fördelaktig behandling åt medborgare i annan avtalsslutande stat än den de ger åt medborgare i någon annan stat. En fördel, förmån, privilegium eller immunitet som grundar sig på:

- (i) bilaterala överenskommelser som är i kraft för en avtalsslutande stat vid detta avtals ikraftträdande och om vilka underrättelse lämnats till de andra avtalsslutande staterna senast den 1 januari 1993,
- (ii) gällande och framtida multilaterala överenskommelser, däribland inbegripet regionala överenskommelser om ekonomiskt samarbete till vilka inte alla de avtalsslutande staterna är anslutna, får undantas från denna skyldighet, om det inte innebär en godtycklig eller oförsvarlig diskriminering av de andra avtalsslutande staternas medborgare.

(b) Två eller flera avtalsslutande stater får sluta ytterligare överenskommelser som går utöver kraven i detta avtal, under förutsättning att sådana överenskommelser är öppna för alla de andra avtalsslutande staterna på villkor motsvarande dem som gäller enligt överenskommelserna och att de är beredda att med god vilja föra förhandlingar i detta syfte.

5. The States Parties to this Agreement shall ensure in their national laws that compulsory licensing of patents shall be non-exclusive, non-discriminatory, subject to compensation commensurate with the market value for the licence of the patent and to judicial review. The scope and duration of such licence shall be limited to the purpose for which it was granted. Licences granted on the ground of non-working shall be used only to the extent necessary to satisfy the local market on reasonable commercial terms.

6. The States Parties to this Agreement shall ensure that the procedures for grant or registration or maintenance of intellectual property rights and the enforcement procedures be fair and equitable. They shall not be unnecessarily complicated and costly, or entail unreasonable time limits or unwarranted delays. Enforcement provisions shall include in particular injunctions, damages adequate to compensate for the injury suffered by the right holder, as well as provisional measures, including inaudita altera parte ones.

7. (a) The States Parties to this Agreement shall establish appropriate modalities for technical assistance and co-operation of their respective authorities. To this end, they shall coordinate efforts with relevant international organizations, such as the World Intellectual Property Organization (WIPO) and the European Patent Organisation (EPO).

(b) The States Parties to this Agreement agree to promptly hold expert consultations, at the request of any State Party to this Agreement, on activities relating to the existing or to future international conventions on harmonization, administration and enforcement of intellectual property and on activities in international organizations, such as the General Agreement on Tariffs and Trade and the World Intellectual Property Organization, as well as relations of States Parties with third countries on matters concerning intellectual property.

5. De avtalsslutande staterna skall i sin lagstiftning säkerställa att tvångslicenser av patent är icke-exklusiva, icke-diskriminerande, underkastade rätt till ersättning i proportion till marknadsvärdet för licens av patentet samt kan bli föremål för prövning av domstol. Omfattningen och varaktigheten av en sådan licens skall vara begränsad till det syfte för vilket den beviljats. Tvångslicens på den grund att den uppfinning som omfattas av patentet inte utövas skall bara utnyttjas i den omfattning som är nödvändig för att tillgodose den lokala marknaden på rimliga kommersiella villkor.

6. De avtalsslutande staterna skall säkerställa att förfarandet vid beviljande, registrering och vidmakthållande av de immateriella äganderätterna och att förfarandet vid hävdande av dessa rättigheter är skäligt och rättvist. Förfarandena skall inte vara onödigt komplicerade eller kostsamma, eller vara förenade med orimliga tidsgränser eller obefogade dröjsmål. Bestämmelserna om hävdande av rättigheterna skall i synnerhet innehålla förbudsförelägganden, rätt till fullgod ersättning för skada som rättighetshavaren lidit, samt interimistiska åtgärder, inbegripet möjligheten att vidta åtgärden utan att motparten har beretts tillfälle att yttra sig.

7 (a) De avtalsslutande staterna skall träffa överenskommelse om lämpliga åtgärder för tekniskt bistånd och samarbete mellan myndigheterna i de avtalsslutande parterna. För detta ändamål skall de samordna sina insatser med vissa internationella organisationer, som Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) och Europeiska patentorganisationen (EPO).

(b) De avtalsslutande staterna är överens om att, på begäran av en avtalsslutande part, genast hålla expertsamråd i frågor som hör till gällande eller framtida internationella konventioner om harmonisering, handhavande och hävdande av den immateriella äganderätten och i frågor om verksamheten i internationella organisationer, som Allmänna tull- och handelsavtalet och Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten samt i frågor om sina förhållanden till tredje land i frågor rörande den immateriella äganderätten.

Article 18

Rules of competition concerning undertakings

1. The following are incompatible with the proper functioning of this Agreement in so far as they may affect trade between an EFTA State and Poland:

(a) all agreements between undertakings, decisions by associations of undertakings and concerted practices between undertakings which have as their object or effect the prevention, restriction or distortion of competition;

(b) abuse by one or more undertakings of a dominant position in the territories of the States Parties as a whole or in a substantial part thereof.

2. These provisions shall also apply to the activities of public undertakings and undertakings for which the Parties grant special or exclusive rights, in so far as application of these provisions does not obstruct the performance, in law or fact, of their particular public tasks.

3. If a State Party to this Agreement considers that a given practice is incompatible with this Article, it may take appropriate measures it considers necessary to deal with the serious difficulties resulting from the practices in question under the conditions and in accordance with the procedures laid down in Article 25.

Article 19

State aid

1. Any aid granted by a State Party to this Agreement or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it may affect trade between an EFTA State and Poland, be incompatible with the proper functioning of this Agreement.

2. Any practices contrary to paragraph 1 should be assessed on the basis of the criteria set out in Annex XIII.

Artikel 18

Konkurrensregler rörande företag

1. Följande förfaranden är oförenliga med en störningsfri tillämpning av detta avtal i den mån de kan påverka handeln mellan en EFTA-stat och Polen:

a) avtal mellan företag, beslut av företags-sammanslutningar och samordnade förfaranden mellan företag, vilka har till syfte eller följd att konkurrensen hindras, begränsas eller snedvrids,

b) missbruk från ett eller flera företags sida av en dominerande ställning inom de avtalslutande staternas hela territorium eller en väsentlig del därav.

2. Dessa bestämmelser skall också vara tillämpliga på verksamheten hos offentliga företag och företag som de avtalslutande staterna beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter i den mån tillämpningen av dessa bestämmelser inte rättsligt eller i praktiken hindrar att deras särskilda offentliga uppgifter fullgörs.

3. Om en avtalslutande stat anser att ett visst förfarande är oförenligt med bestämmelserna i denna artikel, får den avtalslutande staten vidta sådana åtgärder som den anser nödvändiga för att hantera de allvarliga svårigheter som följer av förfarandena ifråga enligt de villkor och i enlighet med de förfaranden som är fastställda i artikel 25.

Artikel 19

Statsstöd

1. Stöd som ges av en avtalslutande stat eller genom statliga medel i någon form och som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion skall, i den mån det kan påverka handeln mellan en EFTA-stat och Polen, vara oförenligt med en riktig tillämpning av detta avtal.

2. Bedömningar av om ett förfarande strider mot punkt 1 skall baseras på de kriterier som anges i bilaga XIII.

3. For the purpose of applying the provisions of paragraph 1, Poland may until 31 December 1996 grant aid with a higher intensity than would be tolerated for EFTA States according to the criteria set out in Annex XIII, with a view to promote its economic reform and development. The Joint Committee may, taking into account the economic situation of Poland, decide on a possible prolongation of the application of this provision.

4. The States Parties to this Agreement shall ensure transparency of state aid measures by exchanging information as provided for in Annex XIV. The Joint Committee shall within one year after the entry into force of the Agreement, adopt the necessary rules for the implementation of this paragraph.

5. If a State Party to this Agreement considers that a given practice is incompatible with paragraph 1, it may take appropriate measures under the conditions and in accordance with the procedures laid down in Article 25.

Article 20

Dumping

If an EFTA State finds that dumping within the meaning of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade is taking place in its trade with Poland, or if Poland finds that dumping within this meaning is taking place in its trade with an EFTA State, the State Party concerned may take appropriate measures against this practice in accordance with the Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade and with the procedure laid down in Article 25.

Article 21

Emergency action on imports of particular products

Where any product is being imported in such increased quantities and under such conditions as to cause, or threaten to cause:

3. När det gäller tillämpningen av bestämmelserna i punkt 1, får Polen fram till den 31 december 1996 ge stöd på en högre nivå än vad som skulle vara tillåtet för EFTA-stater enligt de kriterier som anges i bilaga XIII med syfte att främja sin ekonomiska omstrukturering och utveckling. Gemensamma kommittén får, med hänsyn till den ekonomiska situationen i Polen, besluta om en möjlig förlängning av denna bestämmelse.

4. De avtalslutande staterna skall säkerställa insyn i fråga om offentliga stödåtgärder genom informationsutbyte på det sätt som framgår av bilaga XIV. Gemensamma kommittén skall inom ett år efter avtalets ikraftträdande anta nödvändiga regler för verkställandet av denna punkt.

5. Om en avtalslutande stat anser att ett visst förfarande är oförenligt med punkt 1, får den vidta lämpliga åtgärder enligt de villkor och i enlighet med de förfaranden som är fastställda i artikel 25.

Artikel 20

Dumpning

Om en EFTA-stat anser att dumpning förekommer i handeln med Polen enligt artikel VI i Allmänna tull- och handelsavtalet eller om Polen anser att dumpning enligt den nämnda artikeln förekommer i handeln med en EFTA-stat, får den berörda avtalslutande staten vidta lämpliga motåtgärder enligt avtalet angående tillämpningen av artikel VI i Allmänna tull- och handelsavtalet samt enligt de förfaranden som framgår av artikel 25.

Artikel 21

Nödåtgärder vid import av vissa varor

När en vara importeras i sådana ökade kvantiteter och på sådana villkor som förorsakar eller hotar att förorsaka

(a) serious injury to domestic producers of like or directly competitive products in the territory of the importing State Party to this Agreement, or

(b) serious disturbances in any sector of the economy or difficulties which could bring about serious deterioration in the economic situation of a region, the State Party concerned may take appropriate measures under the conditions and in accordance with the procedure laid down in Article 25.

Article 22

Structural adjustment

1. Exceptional measures of limited duration which derogate from the provisions of Article 4 may be taken by Poland in the form of increased customs duties.

2. These measures may only concern infant industries, or certain sectors undergoing restructuring or facing serious difficulties, particularly where these difficulties produce important social problems.

3. Customs duties on imports applicable in Poland to products originating in the EFTA States, introduced by these measures may not exceed 25% ad valorem and shall maintain an element of preference for products originating in the EFTA States. The total value of imports of the products which are subject to these measures may not exceed 15% of total imports of industrial products from the EFTA States, as defined in Article 2, during the last year for which statistics are available.

4. These measures shall be applied for a period not exceeding five years unless a longer duration is authorized by the Joint Committee. They shall cease to apply at the latest at the expiration of the transitional period.

5. No such measures can be introduced in respect of a product if more than three years have elapsed since the elimination of all duties and quantitative restrictions or charges or measures having equivalent effect concerning that product.

a) allvarlig skada för inhemska producenter av liknande eller direkt jämförbara varor inom den importerande avtalslutande statens område, eller

b) allvarliga störningar i en sektor av näringslivet eller svårigheter som kan yttra sig i en allvarlig försämring av det ekonomiska läget inom en viss region,

får den berörda avtalslutande staten vidta lämpliga åtgärder på de villkor och enligt de förfaranden som framgår av artikel 25.

Artikel 22

Strukturell anpassning

1. Särskilda åtgärder av begränsad varaktighet som avviker från bestämmelserna i artikel 4 får vidtas av Polen i form av en höjning av tullarna.

2. Dessa åtgärder får endast hänföra sig till nyetablerade industriföretag eller till vissa industrisektorer som är under omstrukturering eller som är utsatta för allvarliga svårigheter, särskilt där dessa svårigheter skapar avsevärda sociala problem.

3. Importtullar, som tillämpas i Polen på varor som har sitt ursprung i EFTA-stater och som införs genom dessa åtgärder, får inte överstiga 25 procent av importvärdet och skall innehålla ett mått av preferens för varor som har sitt ursprung i EFTA-staterna. Det totala värdet av importen av de varor som är underkastade dessa åtgärder får inte överstiga 15 procent av den totala importen från EFTA-staterna av industrivaror, enligt definitionen i artikel 2, under det senaste år för vilket statistik finns tillgänglig.

4. Dessa åtgärder får tillämpas under en period av högst fem år, om inte Gemensamma kommittén godkänner en längre period. Deras tillämpning skall upphöra senast vid övergångsperiodens utgång.

5. Sådana åtgärder får inte införas för en vara om mer än tre år har gått sedan alla tullavgifter och kvantitativa restriktioner eller avgifter eller åtgärder med motsvarande verkan med avseende på denna vara har avskaffats.

6. Poland shall inform the Joint Committee of any exceptional measures it intends to take and, at the request of the EFTA States, consultations shall be held in the Joint Committee on such measures and the sectors to which they apply before they are applied. When taking such measures Poland shall provide the Joint Committee with a schedule for the elimination of the customs duties introduced under this Article. This schedule shall provide for a phasing out of these duties starting at the latest two years after their introduction, at equal annual rates. The Joint Committee may decide on a different schedule.

Article 23

Re-export and serious shortage

Where compliance with the provisions of Articles 7 and 9 leads to:

(a) re-export towards a third country against which the exporting State Party to this Agreement maintains for the product concerned quantitative export restrictions, export duties or measures or charges having equivalent-effect; or

(b) a serious shortage, or threat thereof, of a product essential to the exporting State Party to this Agreement;

and where the situations referred to above give rise or are likely to give rise to major difficulties for the exporting Party, that State Party may take appropriate measures under the conditions and in accordance with the procedures laid down in Article 25.

Article 24

Balance of payments difficulties

1. Where an EFTA State or Poland is in serious balance of payments difficulties, or under imminent threat thereof, the EFTA State or Poland, as the case may be, may, in accordance with the conditions established under the General Agreement on Tariffs and Trade, adopt trade restrictive measures, which shall be of limited duration and may not go beyond what is necessary to remedy the balance of

6. Polen skall informera Gemensamma kommittén om varje särskild åtgärd som man avser att vidta, och på begäran av EFTA-staterna skall, innan åtgärderna införs, överläggningar äga rum inom Gemensamma kommittén om dessa åtgärder och om de sektorer som berörs av åtgärderna. När Polen vidtar sådana åtgärder, skall Polen lämna Gemensamma kommittén en tidsplan för avskaffandet av de tullar som införs med stöd av denna artikel. Tidsplanen skall innehålla en gradvis avveckling av dessa tullar i lika stora årliga steg med början senast två år efter deras införande. Gemensamma kommittén kan fatta beslut om en avvikande tidsplan.

Artikel 23

Reexport och allvarliga bristsituationer

När uppfyllandet av bestämmelserna i artiklarna 7 och 9 leder till

a) reexport till ett tredje land mot vilket den exporterande avtalslutande staten, för varan ifråga, upprätthåller kvantitativa exportrestriktioner, exporttullar eller åtgärder eller avgifter med motsvarande verkan, eller

b) en allvarlig bristsituation, eller hot därom, för en vara av väsentlig betydelse för den exporterande avtalslutande staten,

och när de ovan angivna förhållandena orsakar eller sannolikt kan orsaka betydande svårigheter för den exporterande avtalslutande staten, får denna vidta lämpliga åtgärder på de villkor och enligt de förfaranden som framgår av artikel 25.

Artikel 24

Betalningsbalanssvårigheter

1. När en EFTA-stat eller Polen har allvarliga svårigheter beträffande sin betalningsbalans eller hotas av nära förestående svårigheter av detta slag, får EFTA-staten eller Polen, allt efter omständigheterna, i enlighet med villkoren i Allmänna tull- och handelsavtalet införa handelsbegränsande åtgärder som skall vara av begränsad varaktighet och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att avhjälpa

payments situation. The measures shall be progressively relaxed as balance of payments conditions improve and they shall be eliminated when conditions no longer justify this maintenance. The EFTA State or Poland, as the case may be, shall inform the other States Parties to this Agreement and the Joint Committee forthwith of their introduction and, whenever practicable, of a time schedule for their removal.

2. The State Parties to this Agreement shall, nevertheless, endeavour to avoid the imposition of restrictive measures for balance of payments purposes.

Article 25

Procedure for the application of safeguard measures

1. Before initiating the procedure for the application of safeguard measures set out in this Article, the States Parties to this Agreement shall endeavour to solve any differences between them through direct consultations, and inform the other States Parties to this Agreement thereof.

2. Without prejudice to paragraph 6 of this Article, a State Party to this Agreement which considers resorting to safeguard measures shall promptly notify the other States Parties to this Agreement and the Joint Committee thereof and supply all relevant information. Consultations between the States Parties to this Agreement shall take place without delay in the Joint Committee with a view to finding a commonly acceptable solution.

3. (a) As regards Articles 18 and 19, the States Parties concerned shall give to the Joint Committee all the assistance required in order to examine the case and, where appropriate, eliminate the practice objected to. If the State Party in question fails to put an end to the practice objected to. If the State Party in question fails to put an end to the practice objected to within the period fixed by the Joint Committee or if the Joint Committee fails to reach an agreement within three months of the matter being referred to it, the State Party concerned may adopt the appropriate measures to

betalningsbalanssituationen. Åtgärderna skall gradvis mildras efterhand som villkoren för betalningsbalansen förbättras och avskaffas när omständigheterna inte längre motiverar att de bibehålls. EFTA-staten eller Polen, vilkendera som är berörd, skall genast underätta övriga avtalslutande parter och Gemensamma kommittén om införandet av åtgärderna och, när detta är möjligt, om en tidsplan för deras avveckling.

2. De avtalslutande staterna skall emellertid sträva efter att undvika att införa handelsbegränsande åtgärder för ändamål som rör betalningsbalansen.

Artikel 25

Förfarande för tillämpning av skyddsåtgärder

1. Innan förfarandet för tillämpning av skyddsåtgärder som beskrivs i denna artikel inleds, skall de avtalslutande staterna bemöda sig om att lösa alla tvister mellan sig genom direkt samråd och informera de andra avtalslutande staterna om detta.

2. Utan att inverka på punkt 6 i denna artikel skall en avtalslutande stat som avser att tillgripa skyddsåtgärder omedelbart underätta de andra avtalslutande staterna och Gemensamma kommittén om detta samt tillhandahålla all relevant information. Samrådet mellan de avtalslutande staterna skall utan dröjsmål äga rum i Gemensamma kommittén för att finna en ömsesidigt godtagbar lösning.

3. a) Vad gäller artiklarna 18 och 19 skall de berörda avtalslutande staterna lämna Gemensamma kommittén allt nödvändigt bistånd för en undersökning av saken och, där det är lämpligt, undanröja det påtalade förfarandet. Om ifrågasvarande avtalslutande stat inte undanröjt det påtalade förfarandet inom den av Gemensamma kommittén utsatta tidsfristen, eller om Gemensamma kommittén inte lyckas med att åstadkomma en överenskommelse inom tre månader från det att problemet hänskjutits till den, får den berörda avtalslutande staten vidta lämpliga åtgärder för att komma

deal with the difficulties resulting from the practice in question.

(b) As regards Articles 20, 21 and 23, the Joint Committee shall examine the case or the situation and may take any decision needed to put an end to the difficulties notified by the State Party concerned. In the absence of such a decision within thirty days of the matter being referred to the Joint Committee, the State Party concerned may adopt the measures necessary in order to remedy the situation.

(c) As regards Article 31, the State Party concerned may take appropriate measures after the consultations have been concluded or a period of three months has elapsed from the date of notification.

4. The safeguard measures taken shall be notified immediately to the States Parties to this Agreement and to the Joint Committee. The measures shall be restricted with regard to their extent and to their duration to what is strictly necessary in order to rectify the situation giving rise to their application and shall not be in excess of the injury caused by the practice or the difficulty in question. Priority shall be given to such measures as will least disturb the functioning of the Agreement. The measures taken by Poland against an action or an omission of an EFTA State may only affect the trade with that State. The measures taken against an action or omission of Poland may be only taken by that or those EFTA States the trade of which is affected by the said action or omission.

5. The safeguard measures taken shall be the object of regular consultations within the Joint Committee with a view to their relaxation, substitution or abolition as soon as possible.

6. Where exceptional circumstances requiring immediate action make prior examination impossible, the State Party concerned may, in the cases of Articles 20, 21 and 23 and in cases of State aid having a direct and immediate incidence on trade between the States Parties, apply forthwith the precautionary measures strictly necessary to remedy the situation. The measures shall be notified without delay and

tillrätta med de svårigheter som följer av det påtalade förfarandet.

b) Vad gäller artiklarna 20, 21 och 23 skall Gemensamma kommittén undersöka saken eller situationen och får fatta varje nödvändigt beslut för att undanröja de svårigheter som vederbörande avtalsslutande stat underrättat om. Om det inom trettio dagar från det att problemet hänskjutits till Gemensamma kommittén inte har fattats något beslut, får den berörda avtalsslutande staten vidta de åtgärder som krävs för att rätta till situationen.

c) Vad gäller artikel 31 får den berörda avtalsslutande staten vidta lämpliga åtgärder efter det att samrådsförfarandet har avslutats eller tre månader har gått från dagen för underrättelsen.

4. De avtalsslutande staterna och Gemensamma kommittén skall omedelbart underrättas om de skyddsåtgärder som vidtagits. Åtgärdernas omfattning och varaktighet av dessa skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att rätta till det förhållande som motiverade deras tillämpning och skall inte gå utöver den skada som orsakats av förfarandet eller svårigheten ifråga. I första hand skall sådana åtgärder vidtas som medför den minsta störningen i tillämpningen av avtalet. De åtgärder som Polen vidtar mot en åtgärd eller en underlåtenhet från en EFTA-stats sida får endast påverka handeln med denna stat. De åtgärder som vidtas mot en åtgärd eller en underlåtenhet från Polens sida får endast vidtas av den eller de EFTA-stater vilkas handel berörs av nämnda åtgärd eller underlåtenhet.

5. Vidtagna skyddsåtgärder skall bli föremål för regelbundna samråd i Gemensamma kommittén, i syfte att snarast möjligt mildra dem, ersätta dem eller att upphäva dem.

6. När exceptionella förhållanden, som kräver omedelbart ingripande, gör en föregående undersökning omöjlig, får den berörda avtalsslutande staten, i de fall som avses i artiklarna 20, 21 och 23, och i fall då statsstöd har en direkt och omedelbar effekt på handeln mellan de avtalsslutande parterna, genast vidta de säkerhetsåtgärder som är absolut nödvändiga för att rätta till situationen. Underrättelse om

consultations between the States Parties to this Agreement shall take place as soon as possible within the Joint Committee.

Article 26

Security exceptions

Nothing in this Agreement shall prevent a State Party to this Agreement from taking any measures which it considers necessary:

- (a) to prevent the disclosure of information contrary to its essential security interests;
- (b) for the protection of its essential security interests or for the implementation of international obligations or national policies
 - (i) relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war, provided that such measures do not impair the conditions of competition in respect of products not intended for specifically military purposes, and to such traffic in other goods, materials and services as is carried on directly or indirectly for the purpose of supplying a military establishment; or
 - (ii) relating to the non-proliferation of biological and chemical weapons, nuclear weapons or other nuclear explosive devices; or
 - (iii) taken in time of war or serious international tension constituting threat of war.

Article 27

The Joint Committee

1. The implementation of this Agreement shall be supervised and administered by the Joint Committee established under the Gotenburg Declaration.

2. For the purpose of the proper implementation of the Agreement, the States Parties to this Agreement shall exchange information and, at the request of any State Party to this Agreement, shall hold consultations within

åtgärderna skall ske utan dröjsmål. Samråd mellan de avtalslutande staterna skall så snart som möjligt äga rum i Gemensamma kommittén.

Artikel 26

Undantag av säkerhetsskäl

Ingenting i detta avtal skall hindra en avtalslutande stat från att vidta de åtgärder som den anser nödvändiga

- a) för att hindra att sådan information avslöjas som strider mot dess väsentliga säkerhetsintressen,
- b) för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen eller för att uppfylla internationella förpliktelser eller genomföra nationell politik,
 - i) som hänför sig till handel med vapen, ammunition och krigsmateriel, förutsatt att sådana åtgärder inte skadar konkurrensvillkoren för varor som inte är avsedda speciellt för militära ändamål, och till sådan handel med andra varor, material och tjänster som bedrivs direkt eller indirekt i syfte att täcka behoven vid en militär anläggning, eller
 - ii) som hänför sig till förbud mot spridning av biologiska och kemiska vapen, kärnvapen eller andra nukleära explosiva anordningar, eller
 - iii) som vidtas i krigstid eller vid annan allvarlig internationell spänning som utgör krigshot.

Artikel 27

Gemensamma kommittén

1. Tillämpningen av detta avtal skall övervakas och administreras av en gemensam kommitté som upprättats i enlighet med Göteborgsdeklarationen.

2. För att säkerställa en riktig tillämpning av avtalet skall de avtalslutande staterna utbyta information och, på begäran av en avtalslutande stat, samråda inom Gemensamma kommittén. Kommittén skall se över möjlighe-

the Joint Committee. The Committee shall keep under review the possibility of further removal of the obstacles to trade between the EFTA States and Poland.

3. The Joint Committee may take decisions in the cases provided for in this Agreement. On other matters the Committee may make recommendations.

Article 28

Procedures of the Joint Committee

1. For the proper implementation of this Agreement, the Joint Committee shall meet whenever necessary but at least once a year. Each State Party to this Agreement may request that a meeting be held.

2. The Joint Committee shall act by common agreement.

3. If a representative in the Joint Committee of a State Party to this Agreement has accepted a decision subject to the fulfilment of constitutional requirements, the decision shall enter into force, if no later date is contained therein, on the day the withdrawal of the reservation is notified.

4. The Joint Committee shall adopt its rules of procedure which shall, inter alia, contain provisions for convening meetings and for the designation of the Chairman and his term of office.

5. The Joint Committee may decide to set up such sub-committees and working parties as it considers necessary to assist it in accomplishing its tasks.

Article 29

Evolutionary clause

1. Where a State Party to this Agreement considers that it would be useful in the interests of the economies of the States Parties to this Agreement to develop and deepen the relations established by the Agreement by extending them to fields not covered thereby, it shall submit a reasoned request to the States Parties to this Agreement. The States Parties to this Agreement may instruct the Joint Com-

terna till fortsatt avveckling av handelshindren mellan EFTA-staterna och Polen.

3. Kommittén får besluta i de fall som föreskrivs i detta avtal. I andra frågor får kommittén avge rekommendationer.

Artikel 28

Gemensamma kommitténs arbetsordning

1. För att säkerställa en riktig tillämpning av detta avtal skall Gemensamma kommittén sammanträda när det är nödvändigt, dock minst en gång om året. Varje avtalslutande stat får begära att möte hålls.

2. Gemensamma kommittén skall uttala sig enhälligt.

3. Om en representant för en avtalslutande stat har godtagit ett beslut i Gemensamma kommittén med förbehåll för att de konstitutionella kraven måste uppfyllas, skall beslutet träda i kraft, om inte något senare datum anges, den dag då parten meddelar att förbehållet hävts.

4. Gemensamma kommittén skall anta sin arbetsordning, som bland annat skall innehålla bestämmelser rörande sammankallande av möten, val av ordförande och dennes mandattid.

5. Gemensamma kommittén får besluta att upprätta de underkommittéer och arbetsgrupper som den anser nödvändiga för att biträda den vid fullgörandet av dess uppgifter.

Artikel 29

Utvecklingsklausul

1. När en avtalslutande stat anser att det skulle vara av intresse för ekonomierna i de avtalslutande staterna att utveckla och fördjupa de förbindelser som upprättas genom detta avtal genom att utvidga dem till områden som inte täcks av avtalet, skall den till de avtalslutande staterna överlämna en begäran med angivande av skäl. De avtalslutande staterna får uppdra åt Gemensamma kommittén

mittee to examine this request and, where appropriate, to make recommendations to them, particularly with a view to opening negotiations.

2. Agreements resulting from the procedure referred to in paragraph 1 will be subject to ratification or approval by the the States Parties to this Agreement in accordance with their own procedures.

Article 30

Services and investment

1. The States Parties to this Agreement recognize the growing importance of certain areas, such as services and investments. In their efforts to gradually develop and broaden their co-operation, in particular in the context of European integration, they will co-operate with the aim of achieving a progressive liberalization and mutual opening of markets for investments and trade in services, taking into account relevant GATT work.

2. The EFTA States and Poland will discuss in the Joint Committee the possibilities to extend their trade relations to the fields of foreign direct investment and trade in services.

Article 31

Fulfilment of obligations

1. The States Parties to this Agreement shall take all necessary measures to ensure the achievement of the objectives of the Agreement and the fulfilment of their obligations under the Agreement.

2. If an EFTA State considers that Poland has, or if Poland considers that an EFTA State has failed to fulfil an obligation under this Agreement, the State Party concerned may take the appropriate measures under the conditions and in accordance with the procedures laid down in Article 25.

att pröva denna begäran och att, i förekommande fall, avge rekommendationer till dem, särskilt med tanke på att inleda förhandlingar.

2. De avtal som följer av förfarandet enligt punkt 1 skall bli föremål för ratifikation eller godkännande av de avtalslutande staterna i enlighet med deras egna förfaranden.

Artikel 30

Tjänster och investeringar

1. De avtalslutande staterna erkänner den ökande betydelsen av vissa områden såsom tjänster och investeringar. I sin strävan att gradvis utveckla och bredda sitt samarbete, särskilt inom ramen för europeisk integration, kommer de att samarbeta i syfte att uppnå en stegvis liberalisering och ett ömsesidigt öppnande av marknader för investeringar och utbyte av tjänster med hänsynstagande till relevant arbete inom GATT.

2. EFTA-staterna och Polen kommer att i Gemensamma kommittén diskutera möjligheterna att utvidga sina handelsförbindelser till att omfatta utländska direkta investeringar och handel med tjänster.

Artikel 31

Fullgörande av förpliktelser

1. De avtalslutande staterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att avtalets syften förverkligas och förpliktelserna enligt avtalet fullgörs.

2. Om en EFTA-stat anser att Polen, eller om Polen anser att en EFTA-stat, har försummat att fullgöra en förpliktelse enligt detta avtal, får den berörda avtalslutande staten vidta lämpliga åtgärder på de villkor och enligt de förfaranden som framgår av artikel 25.

SÖ 1994: 39

Article 32

Annexes and Protocols

The Annexes and the Protocols to this Agreement are an integral part of it. The Joint Committee may decide to amend the Annexes, and Protocols A and B.

Article 33

Trade relations governed by other Agreements

1. This Agreement applies to trade relations between, on the one side, the individual EFTA States and, on the other side, Poland, but not to the trade relations between individual EFTA States, unless otherwise provided for in this Agreement.

2. (a) The Agreement between Finland and Poland on the Reciprocal Removal of Obstacles to Trade, signed on 29 September 1976, as amended (hereinafter referred to as the Finland-Poland Agreement), shall remain in force until the substance of the mutual benefits granted by that Agreement to its Parties has been fully overtaken by the present Agreement.

At that stage the Finland-Poland Agreement will be terminated by a joint decision of Finland and Poland. The other States Parties to the present Agreement shall be notified of this decision without delay.

(b) The provisions of Articles 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 29, and 30 of the present Agreement shall also apply, *mutatis mutandis*, to the trade between Finland and Poland under the Finland-Poland Agreement.

(c) Specific rules on the implementation of this Article are contained in Annexes XV and XVI to the present Agreement.

Article 34

Customs unions, free trade areas and frontier trade

This Agreement shall not prevent the maintenance or establishment of customs unions,

Artikel 32

Bilagor och protokoll

Bilagorna och protokollen till detta avtal utgör en integrerad del av detta. Gemensamma kommittén kan besluta om ändringar i bilagorna och protokollen A och B.

Artikel 33

Handelsförbindelser som regleras genom andra avtal

1. Detta avtal är tillämpligt på handelsförbindelserna mellan, å ena sidan, de enskilda EFTA-staterna och, å andra sidan, Polen, men inte på handelsförbindelserna mellan de enskilda EFTA-staterna, om inte annat föreskrivs i detta avtal.

2. a) Avtalet mellan Finland och Polen om det ömsesidiga borttagandet av handelshinder, undertecknat i Helsingfors den 29 september 1976, i dess ändrade lydelse (nedan kallat Finland-Polen-avtalet) skall förbli i kraft fram till det att det materiella innehållet i de ömsesidiga fördelar som genom det avtalet ges till dess parter till fullo har övertagits av det föreliggande avtalet.

När så skett skall Finland-Polen-avtalet upphävas genom en gemensam förklaring av Finland och Polen. De övriga parterna i det här föreliggande avtalet skall omedelbart notifieras om detta beslut.

(b) Bestämmelserna i artiklarna 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 29 och 30 i detta avtal skall äga motsvarande tillämpning på handeln mellan Finland och Polen enligt Finland-Polen-avtalet.

(c) särskilda bestämmelser om tillämpningen av denna artikel finns i bilagorna XV och XVI till föreliggande avtal.

Artikel 34

Tullunioner, frihandelsområden och gränstrafik

Detta avtal skall inte utgöra hinder mot att tullunioner, frihandelsområden eller överens-

free trade areas or arrangements for frontier trade to the extent that these do not negatively affect the trade regime and in particular the provisions concerning rules of origin provided for by this Agreement.

Article 35

Territorial application

This Agreement shall apply to the territories of the States Parties to the Agreement.

Article 36

Amendments

Amendments to this Agreement other than those referred to in paragraph 3 of Article 27 which are approved by the Joint Committee shall be submitted to the States Parties to this Agreement for acceptance and shall enter into force if accepted by all the States Parties to this Agreement. The instruments of acceptance shall be deposited with the Depository.

Article 37

Accession

1. Any State, becoming a Member of the European Free Trade Association, may accede to this Agreement, provided that the Joint Committee decides to approve its accession, to be negotiated between the acceding State and the States Parties concerned, on such terms and conditions as may be set out in that decision. The instrument of accession shall be deposited with the Depository.

2. In relation to an acceding State, the Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the deposit of its instrument of accession.

Article 38

Withdrawal and expiration

1. Each State Party to this Agreement may withdraw therefrom by means of a written notification to the Depository. The withdrawal

kommelser om gränstrafik bibehålls eller upprättas, i den mån dessa inte negativt påverkar den ordning för handeln som avses i detta avtal och särskilt reglerna rörande ursprung.

Artikel 35

Territoriell tillämpning

Detta avtal skall tillämpas på de avtals slutande staternas territorium.

Artikel 36

Ändringar

Andra ändringar i detta avtal än sådana som nämns i artikel 27 punkt 3 vilka godkänts av Gemensamma kommittén, skall underställas de avtals slutande staterna för godkännande och skall träda i kraft om de godtagits av alla avtals slutande stater. Godkännandeinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

Artikel 37

Anslutning

1. Varje stat som blir medlem i Europeiska frihandelssammanslutningen får ansluta sig till detta avtal, under förutsättning att Gemensamma kommittén beslutar att godkänna anslutningen, som skall bli föremål för förhandlingar mellan den anslutande staten och de berörda avtals slutande staterna på de villkor som anges i dess beslut. Anslutningsinstrumentet skall deponeras hos depositarien.

2. Avtalet skall i förhållande till en anslutande stat träda i kraft första dagen i tredje månaden efter det att anslutningsinstrumentet deponerats.

Artikel 38

Uppsägning och upphörande

1. Varje avtals slutande stat kan säga upp detta avtal genom en skriftlig notifikation till depositarien. Uppsägningen träder i kraft sex

SÖ 1994: 39

shall take effect six months after the date on which the notification is received by the Depository.

2. If Poland withdraws, the Agreement shall expire at the end of the notice period, and if all EFTA States withdraw it shall expire at the end of the latest notice period.

3. Any EFTA Member State which withdraws from the Convention establishing the European Free Trade Association shall ipso facto on the same day as the withdrawal takes effect cease to be a State Party to this Agreement.

Article 39

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force on 1 April 1993 in relation to those Signatory States which by then have deposited their instruments of ratification or acceptance with the Depository, provided that Poland is among the States that have deposited their instruments of ratification or acceptance.

2. In relation to a Signatory State depositing its instrument of ratification or acceptance after 1 April 1993, this Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the deposit of its instrument, provided that in relation to Poland the Agreement enters into force at the latest on the same date.

3. Any Signatory State may already at the time of signature declare that, during an initial phase, it shall apply the Agreement provisionally, if the Agreement cannot enter into force in relation to that State by 1 April 1993, provided that in relation to Poland the Agreement has entered into force.

Article 40

Depositary

The Government of Sweden, acting as Depository, shall notify all States that have signed or acceded to this Agreement of the deposit of any instrument of ratification, acceptance or accession, as well as of the entry into force of

månader efter den dag då notifikationen togs av depositarien.

2. Om Polen säger upp avtalet, skall avtalet upphöra att gälla vid slutet av uppsägningsperioden, och om samtliga EFTA-stater säger upp det, skall det upphöra att gälla vid slutet av den senaste uppsägningsperioden.

3. En EFTA-stat som frånträder konventionen om upprättandet av Europeiska frihandelsammanslutningen skall samma dag som uppsägningen blir giltig upphöra att vara part till detta avtal.

Artikel 39

Ikraftträdande

1. Detta avtal träder i kraft den 1 april 1993 i förhållande till de signatärstater som då har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument hos depositarien, förutsatt att Polen är en av de stater som deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument.

2. För en signatärstat som deponerar sitt ratifikations- eller godkännandeinstrument efter 1 april 1993, träder detta avtal i kraft första dagen i den andra månaden efter det att den deponerat sitt instrument, förutsatt att i förhållande till Polen avtalet träder i kraft senast samma datum.

3. Varje signatärstat får redan vid tidpunkten för undertecknandet förklara att den under ett inledande skede skall tillämpa avtalet provisoriskt, om avtalet inte kan träda i kraft i förhållande till den staten den 1 april 1993, förutsatt att avtalet har trätt i kraft i förhållande till Polen.

Artikel 40

Depositarie

Sveriges regering, som är depositarie för avtalet, skall notifiera samtliga stater som har undertecknat eller anslutit sig till detta avtal om deponering av ratifikations-, godkännande- eller anslutningsinstrument, samt om